

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- U: Utvalgte utenriksstasjoner
- P: Produsenter av utstyr ev. undergrupper
- OFF: Offshorerederier / plattformsejere / operatører
- Hov: Hovedorganisasjoner
- Andre:

Nr.: RSV 08-2020

Dato: 17.04.2020

Saksnr.: 2019/95240-6/MTS

Gjelder til: 31.12.2021

Opphever: -

Referanse til: Forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 og forskrift 22. desember 2011 nr. 1523.

Krav til fartøy som brukes av skoler, leirskoler eller barnehager til sjøvettaktiviteter med flere enn 12 passasjerer om bord

1. Fartøy denne veiledningen gjelder for

Denne veiledningen gjelder fartøy under 24 meter største lengde som brukes av skoler, leirskoler eller barnehager til sjøvettaktiviteter med flere enn 12 passasjerer om bord. Fartøyene skal ha blitt benyttet regelmessig til dette formålet før 1. januar 2020.

Slike fartøy skal som utgangspunkt sertifiseres av Sjøfartsdirektoratet med passasjersertifikat, og føreren av fartøyet skal ha nærmere bestemte formelle kvalifikasjoner. Denne veiledningen informerer om hvilke minimumskrav som må være oppfylt før Sjøfartsdirektoratet kan akseptere tidsbegrenset dispensasjon fra disse kravene.

Sjøfartsdirektoratet forutsetter at aktørene har vurdert å tilpasse sine aktiviteter til det forenklede regelverket som gjelder for fartøy med 12 eller færre passasjerer¹ før det søkes om dispensasjon etter denne veiledningen.

2. Hvordan sende søknad om dispensasjon?

Den enkleste måten å få innvilget dispensasjon er at rederiet² sender en kort søknad til post@sdir.no som bekrefter at minimumskravene i punkt 4 i denne veiledningen er oppfylt. Det er rederiet selv som ved egenkontroll skal forsikre seg om at disse kravene er oppfylt. Om nødvendig må rederiet innhente råd eller hjelp fra personer eller firmaer med kompetanse på de ulike fagområdene.

Søknaden må opplyse hvilke fartøy den gjelder og hvor mange personer (passasjerer + bemanning) hvert enkelt fartøy skal føre.

3. Rettslig bakgrunn

For å sikre at en akseptabel sikkerhetsstandard er oppfylt, skal som hovedregel alle fartøy som fører flere enn 12 passasjerer sertifiseres av Sjøfartsdirektoratet med passasjersertifikat³. Dette omfatter også

¹ Se www.sdir.no/12pax.

² Skipssikkerhetsloven benytter begrepet «rederiet» om den som har plikt til å påse at sikkerhetsreglene følges.

³ Se § 20 i forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger.

fartøy som brukes av skoler, leirskoler eller barnehager til sjøvettaktiviteter. Førere av slike fartøy skal oppfylle formelle kvalifikasjonskrav.

For enkelte skoler, leirskoler eller barnehager er det ikke praktisk mulig å tilpasse virksomheten til de forenklete reglene som gjelder for fartøy som brukes til sjøvettaktiviteter med 12 eller færre passasjerer⁴. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor gitt Sjøfartsdirektoratet i oppdrag å utarbeide en egen forskrift for fartøy som brukes i opplæringsøyemed med flere enn 12 passasjerer⁵. Inntil et slikt regelverk er på plass skriver departementet følgende:

Frem til nytt regelverk er på plass, bør det gis dispensasjon fra regelverket for fartøy som brukes i opplæringsøyemed, både fra kvalifikasjonskravene og de tekniske kravene til fartøyet.

Dispensasjon kan kun gis dersom det sendes søknad til Sjøfartsdirektoratet, og direktoratet vurderer at sikkerhetsnivået er forsvarlig.

For å sikre rask og lik behandling av søknader om dispensasjon, finner Sjøfartsdirektoratet det hensiktsmessig å utgi denne veiledningen med informasjon om hvilke minimumskrav som må være oppfylt for at direktoratet skal anse det som sikkerhetsmessig forsvarlig å innvilge dispensasjoner.

Etter skriftlig søknad fra rederiet⁶ som bekrefter at kravene i punkt 4 i denne veiledningen er oppfylt, vil Sjøfartsdirektoratet med hjemmel i sertifikatforskriften⁷ § 41 (1) c og kvalifikasjonsforskriften⁸ § 91 siste punktum innvilge dispensasjon fra krav til passasjersertifikat⁹ i sertifikatforskriften § 20 (1) c og krav i kvalifikasjonsforskriften til fører av passasjerskip.

I påvente av at ny forskrift for fartøy som brukes i opplæringsøyemed foreligger, gis dispensasjonene varighet ut 2021. Sjøfartsdirektoratet er i ferd med å innhente bakgrunnsinformasjon, men arbeidet med selve forskriften er ikke påbegynt. Vi presiserer at de avgrensninger og minimumskrav som stilles i denne veiledningen ikke nødvendigvis vil være førende for den kommende nye forskriften.

Det ikke er ønskelig at ny virksomhet starter opp basert på vide dispensasjoner i perioden før ny forskrift trer i kraft, og veiledningen avgrenses derfor til å gjelde fartøy som regelmessig har vært i bruk til sjøvettaktiviteter før 1. januar 2020. Skip med største lengde 24 meter eller mer er ikke omfattet av veiledningen. Eventuelle søknader om dispensasjoner for slike skip vil bli vurdert fra sak til sak.

4. Minimumskrav som må være oppfylt for å få innvilget dispensasjon

4.1 Generelt

- a) Fartøyet er under 24 meter største lengde.
- b) Det skal kunne dokumenteres at fartøyet har blitt benyttet regelmessig av skolen, leirskolen eller barnehagen til sjøvettaktiviteter før 1. januar 2020.
- c) Fartøyet med utrustning skal være vedlikeholdt i samsvar med skipssikkerhetsloven § 11.
- d) Det skal kunne dokumenteres at eventuelle modifikasjoner som er gjort på fartøyet etter at det var nytt ikke har forringet de opprinnelige sjøegenskapene.

⁴ Forskrift 14. januar 2020 nr. 63 om fartøy under 24 m som fører 12 eller færre passasjerer.

⁵ Nærings- og fiskeridepartementets brev av 12. juni 2019 NFDs ref. 19/3179-2, Sdirs ref. 2019/95240-2.

⁶ Skipssikkerhetsloven benytter begrepet «rederiet» om den som har plikt til å påse at lovens sikkerhetsregler følges, se §§ 4 og 6.

⁷ Forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger.

⁸ Forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk.

⁹ Dette innebærer at fartøyene som veiledningen gjelder for ikke behøver å følge de forskrifter om konstruksjon og utrustning som vanligvis gjelder for skip som skal ha passasjersertifikat.

- e) Seilaser skal planlegges ved hjelp av oppdaterte offisielle sjøkart og nødvendige nautiske publikasjoner. Oppdaterte offisielle sjøkart skal finnes om bord. Sjøkart som benyttes på kartplotter skal være basert på kartdata fra Statens Kartverk.

4.2 Begrensninger

- a) Fartøyet seiler dagsturer i fartsområde 2¹⁰ eller mindre.
- b) Maks hastighet er 15 knop.
- c) Maks antall om bord er 35 personer (passasjerer + bemanning).
- d) Alle personer om bord skal ha sitteplass med minst 45 cm bredde. *Dette kravet kan begrense antall personer nevnt i bokstav c.*
- e) Rederiet skal vurdere om det i tillegg til føreren er nødvendig med ekstra bemanning.

4.3 Sikkerhetsstyringssystem

Rederiet skal ha et skriftlig sikkerhetsstyringssystem som minimum inneholder:

- a) beskrivelse av virksomheten og operasjonsområdet med eventuelle beskyttede områder der fartøy kan søke ly (nødhavner).
- b) beskrivelse av det enkelte fartøy, herunder tekniske spesifikasjoner, operasjonelle begrensninger som følge av fartøyets konstruksjon og utrustning, og antall personer fartøyet er konstruert for.
- c) rutiner for seilasplanlegging.
- d) rutiner ved bruk av følgefartøy, herunder kommunikasjon mellom fartøyene.
- e) beskrivelse av risikofaktorer for besetning og passasjerer når fartøyet er underveis eller ved bruk av redskaper eller utstyr om bord, og tiltak for å unngå uønskede hendelser.
- f) rutiner for vedlikehold av fartøy og utstyr.
- g) beredskapsplan til bruk i ulike nødssituasjoner og rutiner for øvelser.

4.4 Utstyr som skal være om bord

- a) Alle om bord skal under seilas være iført CE-merket flyteutstyr med minst 100 N oppdrift.
- b) Håndholdt VHF-radioutstyr med DSC og vaktmottaker for kanal 70 (VHF/DSC).
- c) Søk- og redningstransponder (SARD).
- d) 3 fallskjermlys (nødraketter).
- e) En innretning som gjør det mulig å plukke opp en person fra vannet. (Kan være i følgefartøy.)
- f) Nødvendig førstehjelpsutstyr.

4.5 Krav til føreren av fartøyet og øvrig bemanning

- a) Fører av fartøy med største lengde 15 meter eller mindre skal kunne dokumentere å ha bestått båtførerprøven og ha erfaring fra tilsvarende type fartøy.
- b) Fører av fartøy med skroglengde over 15 meter største lengde skal ha fritidskippercertifikat, jf. kvalifikasjonsforskriften §§ 4 og 29.
- c) Føreren av fartøyet og øvrig bemanning skal ha gjennomgått intern sikkerhetsopplæring som sikrer forsvarlig håndtering av passasjerer i nødssituasjoner.

Lars Alvestad
fungerende sjøfartsdirektør

---

¹⁰ Jf. forskrift 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder og <https://kart.sjofatsdir.no/>

Håvard Gåseidnes
fungerende avdelingsdirektør